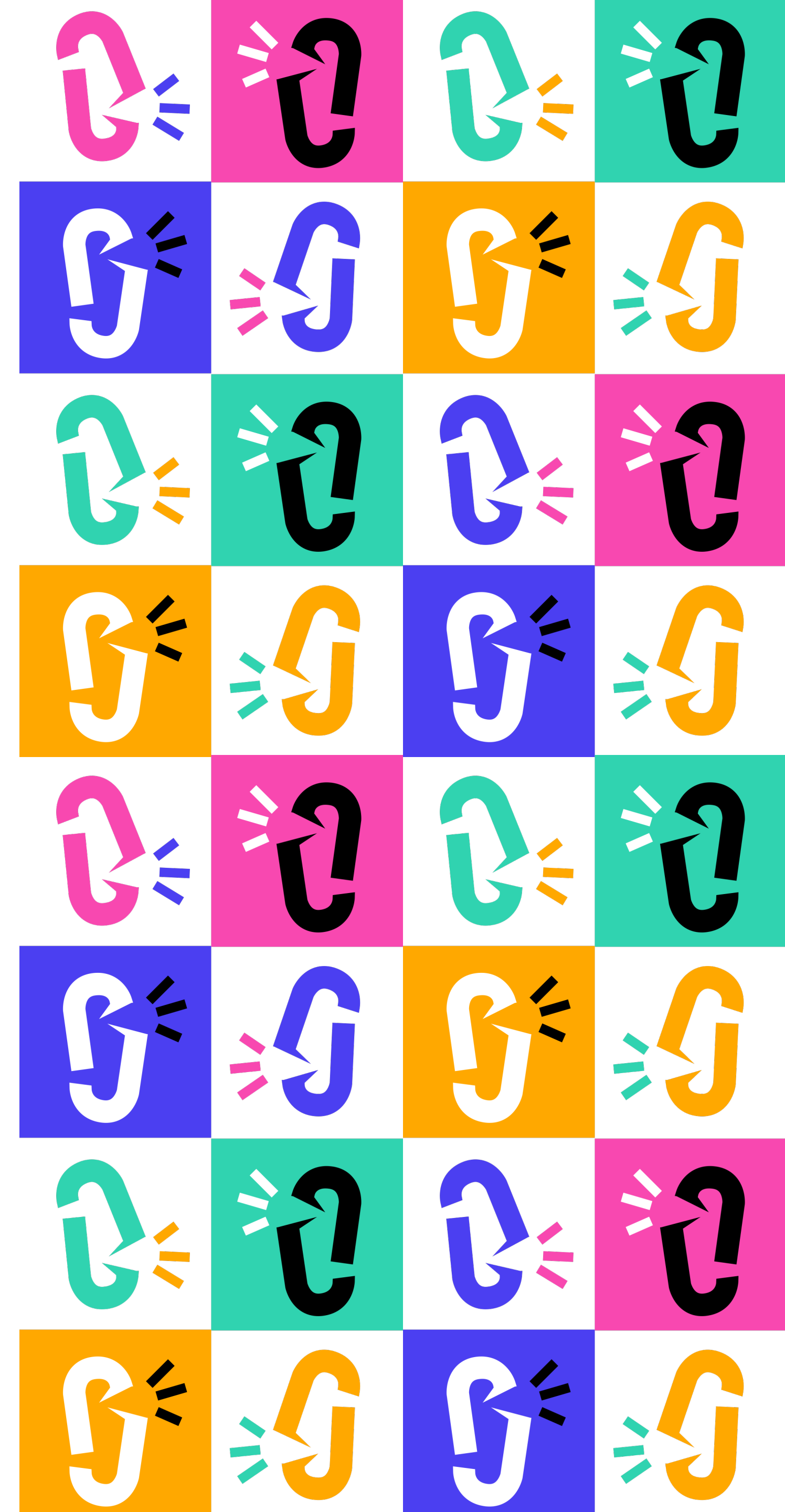

Preventie met Gezag

Kansen bieden,
grenzen stellen.

12-3-2024

Preventie met Gezag?

De jeugdcriminaliteit daalt

Maar toch raken steeds meer kwetsbare jongeren betrokken bij zware vormen van criminaliteit.

Toename van ernstige delicten

Een toename in het dragen en gebruiken van (vuur)wapens en in het verhandelen van drugs.

Nog (te) veel kwetsbare jongeren

Groeien op in kwetsbare wijken en kunnen door armoede, schulden, etc. de verlokkingen van het 'snelle geld' verdienen niet weerstaan.

Recidivecijfers

Stabiel, maar hoog.

Coalitieakkoord Rutte IV

'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', vormt de basis voor deze aanpak.

Forse investering

In criminaliteitspreventie.

Structurele middelen

JenV zet structureel vanaf 2022 € 60 miljoen, oplopend naar € 143 miljoen vanaf 2025, in op preventie van (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit.

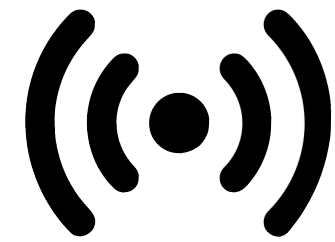
Onderdeel van Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV).

In 2023 uitgebreid met 8 extra gemeenten waaronder Maastricht.

Landelijke kaders

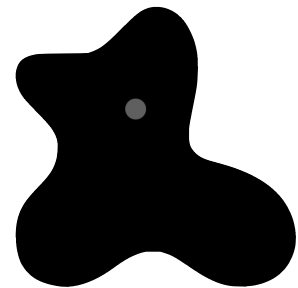

Lokale aanpak

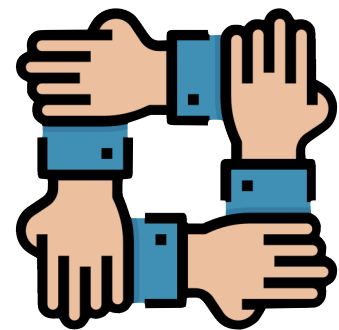

Een domeinoverstijgende en gebiedsgerichte aanpak

#persoonlijkeomgeving
#weerbaarheid #veerkracht

Een aanvullende brede preventieve en flexibele aanpak

Versterking van de jeugdstrafrechtketen.

- concrete analyse, integraal plan,
- gericht op voorkomen,
- gelijkmatige aandacht voor preventieve elementen en disciplinerende/pedagogische elementen,
- interventies zijn evidence based
- en samenhangend met andere domeinen.

op basis van de bestaande lokale problematiek.

Integraal, doelgroepgericht, vindplaats- en oorzaakgericht, enerzijds preventie en anderzijds gezag

opgesteld en afgestemd met alle relevante lokale, regionale en/of landelijke partners uit het sociaal, justitieel en veiligheidsdomein.

Aanvraagproces mei – oktober 2023

In de zomer van 2023 is onder regie van de gemeente een **participatief proces** ingericht om met keten en doelgroep te komen tot een kansrijk programma:

- Mei/ juni 2023: verdiepende lokale **analyse**: (data-) onderzoek, enquêtes.
- 21 juni brede **startbijeenkomst** met 60+ professionals.
- Juli/augustus 2023: **focusgroepen** (preventie, gezag en beleid):
 - aanscherpen opbrengst van startbijeenkomst en analyse.
 - gesprekken met **jongeren**.
- 6 september 2023: **vervolgbijeenkomst** (78 ! aanwezigen):
 - vertaling van de opbrengst van het proces naar een programma:

We gaan inzetten op het **vroegtijdig signaleren** van risicogedrag en het daadkrachtig **informatie gestuurd samenwerken** (pijler 1) om vervolgens **preventief te interveniëren** (pijler 2) en waar nodig **repressief op te treden** (pijler 3).

- 4 oktober: aanvraag ingediend bij ministerie!

Probleem- en doelgroep analyse

Wat zijn aard en omvang van de lokale problematiek en waar zitten in Maastricht de risico's?

Bronnen: (lokale) wetenschappelijke inzichten, cijfers, signalen/duiding van netwerkpartners/professionals en input van jongeren.

Resultaat: Een eerste inblik in de lokale problematiek en de zorgen, ervaringen en beleving van professionals en jongeren. Nog blinde vlekken, maar wel handvaten om mee aan de slag te gaan.

Rode draad:

-
- Maastricht kent een bijzondere positie als grensgemeente
 - 4 aandachtspunten in de problematiek als rode draad: 1) Verjonging 2) Verharding 3) Normvervaging 4) Rol van online leefwereld
 - De doelgroep (jongeren 8-27j) is divers en nog onvoldoende in beeld
 - In aantal buurten/wijken zijn kwetsbaarheden geconcentreerder en sprake van grotere sociaaleconomische achterstanden
 - De informatie is versnipperd, zit vaak in hoofden van professionals en (nog) onvoldoende terug te zien in de systemen
 - Op de **vragen wie, waar, wanneer en waarom** kunnen we dus nog onvoldoende antwoord geven:

Feiten en aannames lopen (nog) te veel door elkaar.

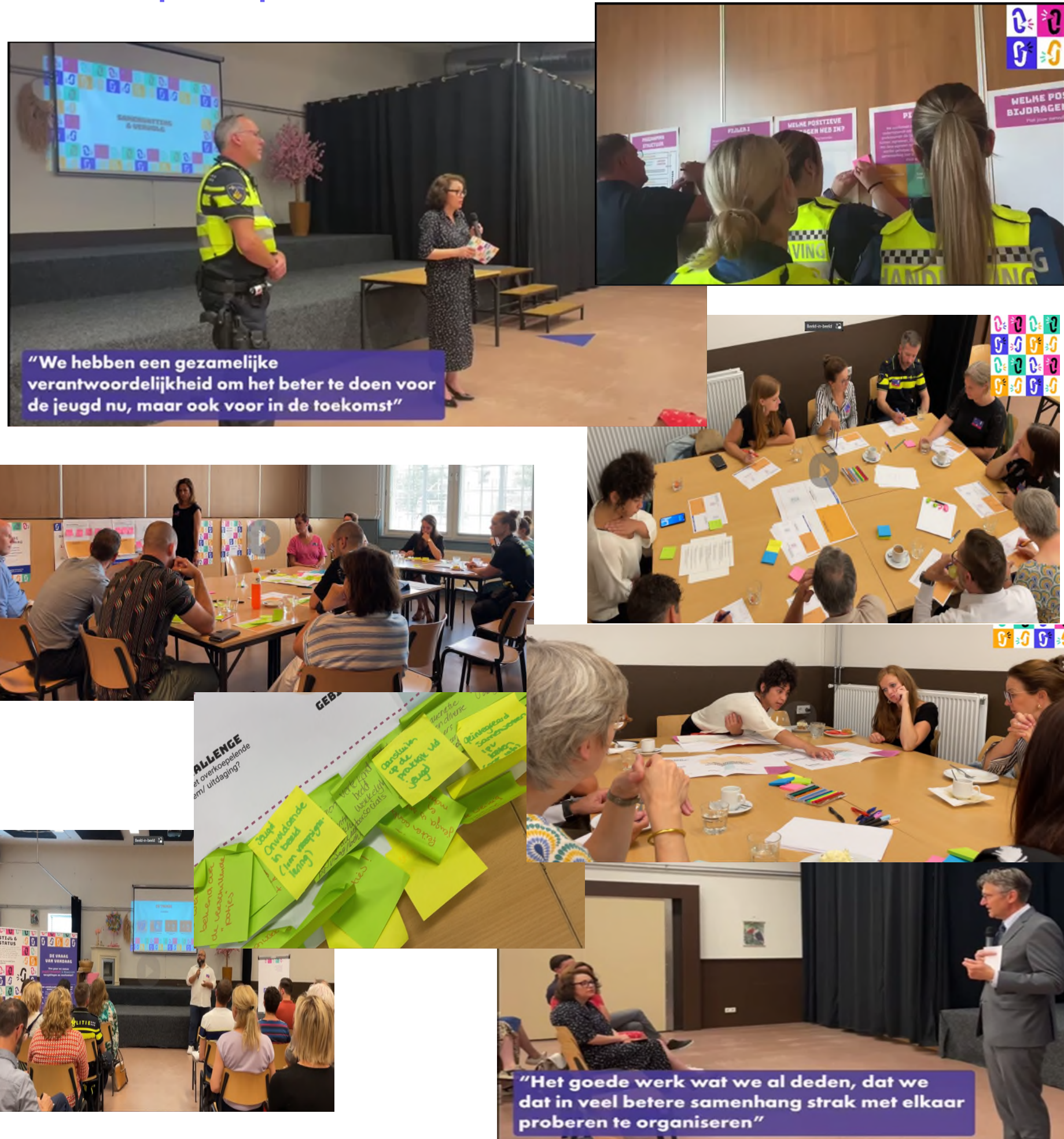
Rol van analyse en monitoring in verdere proces

- Blijvend parallel proces met uitrollen van aanpak
- Basis van een wendbare en lerende aanpak is een dynamisch actueel integraal informatiebeeld over onze jeugd in de stad – Focus en bijsturen
- Monitoring en duiding van cijfers, trends, patronen, signalen en interventies
- Verdieping op huidige analyse uitgevoerd door de Universiteit Maastricht
 - Tweeledige analyse: 1) analyse over de problematiek 2) analyse over ‘wie doet wat, en wanneer’)
- Doorvertalen van lessons learned van andere gemeenten in de inzichten in problematiek en aanpak – blijven leren van elkaar

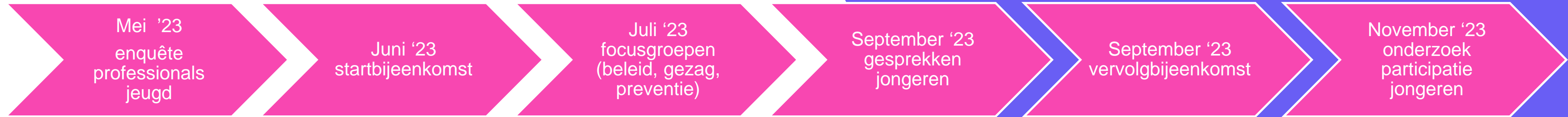
Domeinoverstijgend

Participatieproces

"We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om het beter te doen voor de jeugd nu, maar ook voor in de toekomst"

"Het goede werk wat we al deden, dat we dat in veel betere samenhang strak met elkaar proberen te organiseren"

Hoofddoel: Minder jongeren en jongvolwassenen gaan de (georganiseerde) criminaliteit in of glijden hier verder in af

Ambitie: Proactief voorkomen van criminele betrokkenheid en risicogedrag onder jongeren van 8 tot 27 jaar. Dat doen wij informatie gestuurd en met de focus op het versterken van beschermende factoren en het verminderen van risicofactoren van jongeren.

Pijler 1

Een robuuste basisstructuur voor samenwerking

1.1 Een sterke samenwerking met alle cruciale netwerkpartners
1.2. Een betere integrale informatiepositie (beter inzicht in doelgroep en problematiek)

1. Opzetten samenwerkingsverband met regie

2. Broedplaats voor verbinding en samenwerking

3. Versterken integrale informatiepositie t.b.v. gezamenlijke opgave

4. Informaties en systemen als collectief geheugen (zicht op elkaar)

5. Een lerende aanpak

6. Overzichtelijk maken van interventies, projecten en ondersteuningsaanbod

Pijler 2

Voorkomen van jonge aanwas

2.1 Preventie- en gezagspartners werken proactiever, structureler samen
2.2. Vergroten van weerbaarheid en handelingsperspectief van jongeren en omgeving
2.3. Vergroten van weerbaarheid en handelingsperspectief van professionals en vrijwilligers

7. Versterken preventief netwerk

8. Extra inzet Jeugdboa's

9. Inventarisatie behoefte & kansen scholen met inzet op preventie

10. Brugfunctie school, ouders en wijk

11. Halt op school en in de wijk

12. Vergroten weerbaarheid en handelingsperspectief scholen

13. Versterken weerbaarheid en handelingsperspectief amateur(sport)verenigingen

14. Versterken online signalering en online handelen

15. Screeninginstrument vroegsignalering

Pijler 3

Doorbreken van criminele carrières

3.1 Opzetten Integrale Jeugd aanpak Maastricht (IJAM)
3.2. Gerichte en sluitende inzet op jonge aanwas en doorgroeiërs

16. Versterken van de bestaande structuur

17. Een sluitende structuur voor aanpak criminele jongeren(groepen)

18. Versterken van interventie aanbod ten behoeve van maatwerk aanpak gericht op begrenzen, zorg en kansen bieden ter voorkoming van recidive

19. Justitiële inzet

20. Huis van het recht

21. Sluitende inzet op ex-gedetineerden

22. Versterken activiteiten Raad van de Kinderbescherming (RvdK)

Doelen

Inspanningen

Vervolg:

- Aanvraag is goedgekeurd
- 1 januari 2024 start!
- Programma bemensing werven en structuur inrichten (vóór zomer 2024)
- Start vertaling programma naar uitvoering langs de drie pijlers (vliegende) start uitvoering
- Eerste evaluatie en verantwoording (opleveren Q4 2024)
- Kort cyclisch programmatisch werken met jaarlijkse uitvoeringsplannen en evaluaties

Pijler	1. Een robuuste basisstructuur voor samenwerking					
Doelen	1.1. Een sterke samenwerking met alle cruciale partners		1.2 Een betere integrale informatiepositie (beter inzicht in doelgroep en problematiek)			
Interventie	1. Opzetten samenwerkingsverband met regie	2. Broedplaats voor verbinding en samenwerking	3. Versterken van de integrale informatiepositie t.b.v. gezamenlijke opgave	4. Informatie en systemen als collectief geheugen (zicht op elkaar)	5. Een lerende aanpak	6. Inzichtelijk maken van interventies, projecten en ondersteuningsaanbod
Inspanning	Opzetten van een netwerkorganisatie met de relevante ketenpartners en kennisinstututen	Investeren in een fysieke omgeving (broedplaats) als ecosysteem voor verbinding en samenwerking	PMG sluit aan bij het M-VIK: het maandelijks data-overleg voor trendmonitoring leefbaarheid, veiligheid en criminaliteit met kernpartners politie en OM	Het is cruciaal dat ketenpartners signalen (kwantitatief en kwalitatief) en interventies vastleggen in een gedeelde database: collectief geheugen	Vanuit PMG zal de Universiteit Maastricht met een tweeledige analyse bijdragen aan het lerend vermogen	De gemeente Maastricht is bezig met het ontwerpen van een digitale sociale kaart
	Binnen PMG verbinden en borgen van de formele en informele multidisciplinaire casus- en strategie overleggen	Brengt netwerkpartners bijeen voor overleg, ontmoeting en het delen van informatie en expertise	Integreren relevante data vanuit onder meer scholen, jeugdzorg en politie. PMG faciliteert in afspraken, structuur en visualisatie	In 2024 maken we afspraken met betrokken partners hoe we losse signalen, inzichten en ingezette interventies beter kunnen verbinden	We evalueren periodiek losse interventies en het programma als geheel om de effectiviteit te beoordelen en de inzet aan te passen waar nodig	De sociale kaart moet sneller en eenvoudiger inzichtelijk maken wat aan sociale voorzieningen voorhanden is
	Investeren in een programmastructuur met voldoende regie vanuit het programmateam	Fungeert ook als inlooplocatie voor jongeren en ouders waar ze kunnen chillen, informatie, ondersteuning en advies kunnen krijgen	Ook partners als politie investeren in capaciteit en expertise t.b.v. integraal informatiebeeld, bijvoorbeeld met expertise OSINT	We investeren in de juiste structuren middels een nieuw te ontwikkelen database	Het programma krijgt een actieve Jongerenraad die feedback geeft over de aanpak en relevante thema's	PMG haakt hierop aan: we onderzoeken extra aanvullingen specifiek voor de doelgroep jeugdigen en jongvolwassenen nodig zijn
			PMG faciliteert maandelijks de duiding van trends en ontwikkelingen met partners: samen leren we en geven we betekenis aan de data	Randvoorwaardelijk is een gezamenlijke strategie met afspraken en heldere verantwoordelijkheden voor hoe de keten omgaat met data	We zorgen voor laagdrempelige inlooplekken voor jongeren (en ouders) waar we in gesprek gaan het programma Preventie met Gezag	

Pijler	2. Voorkomen van jonge aanwas								
Doelen	2.1 Preventie- en gezagspartners werken proactiever, structureler samen		2.2 Vergroten van weerbaarheid en handelingsperspectief van jongeren en omgeving			2.3. Vergroten van weerbaarheid en handelingsperspectief van professionals en vrijwilligers			
Interventie	7. Versterken preventief netwerk	8. Extra inzet jeugdboa's	9. Inventarisatie behoefte & kansen scholen met inzet op preventie	10. Brugfunctie school, ouders en wijk	11. Halt op school en in de wijk	12. Vergroten weerbaarheid en handelingsperspectief scholen	13. Vergroten weerbaarheid en handelingsperspectief amateur(sport)-verenigingen	14. Versterken online signalering en online handelen	15. Screening-instrument vroegsignalering
Inspanning	We investeren in een sterke basis in wijken en op school vanuit bestaande structuren: Knooppunten en de Leefbare Wijken Aanpak	Ambitie in de doorontwikkeling van het team handhaving openbare ruimte is zichtbaar aanwezig zijn in de wijk	We inventariseren de behoefte aan ondersteuning en preventieve inzet op VO scholen en op PO (groep 7 en 8)	Vanuit de sociale visie 2040 investeert Maastricht in burgfunctionarissen. Deze slaan een brug tussen ouders, school en organisaties	We breiden de inzet van Halt uit op specifieke scholen en in specifieke wijken.	Er is behoefte aan bewustwording bij docenten op het herkennen van signalen, handelingsperspectief en kunnen sparren	Met verschillende partners gaan we amateurverenigingen adviseren over risico's op ondermijnende criminaliteit	We investeren samen met onze partners in interventies om online zicht en online weerbaarheid te vergroten	We onderzoeken of vroegtijdige signalering versterkt kan worden door een uniform screeningsinstrument te implementeren
	Dit leidt tot een breed netwerk van partners dat zicht heeft op de problematiek die hierop proactief acteert	Er is een wijkgebonden medewerker (WGM) met een taakaccent jeugd en er zijn 2 boa's aangewezen met taakaccent jeugd (jeugdboa's)	Met de scholen samen maken we een ondersteuningsplan op maat op basis van bewezen effectieve methoden	Focus is het verkleinen van kansenongelijkheid, juist in wijken waar kwetsbaarheden samen komen	Halt is in de wijk en op school aanwezig. Als er zorgelijke signalen zijn, bekijkt Halt samen met partners welke ondersteuning Halt kan bieden.	We maken daarom met VO scholen een actieplan om deskundigheid te bevorderen.	Tegelijkertijd gaan we het signaleren en het handelingsperspectief van vrijwilligers (zoals trainers) bij deze verenigingen versterken	Met het RIEC en de andere Limburgse PMG gemeenten inventariseren we het aanbod. Daarbij kijken we ook naar het aanbod van CCV	We maken bij het ontwikkelen / implementeren van het instrument zoveel mogelijk gebruik van bestaande instrumenten en inzichten
	We investeren in extra coördinatie jongerenwerk t.b.v. ophalen van signalen	Vanuit PMG geven we met 2 extra medewerkers meer robuustheid aan de inzet van handhaving op jeugd	Met programma's gericht op ouderlijk toezicht en morele ontwikkeling slaan we een brug tussen school en gezin	Vanuit PMG breiden we de inzet van brugfunctionarissen uit op een aantal specifieke scholen	Dit biedt ook mogelijkheden om in te zetten op 12-minners waar zorgen over zijn m.b.t. beginnende criminaliteit	We gebruiken daarbij lessen uit PMG Heerlen en sluiten aan bij de inventarisatie onder scholen vanuit het RIEC	We maken daarvoor een plan samen met de verenigingen en het RIEC	Interventies die we bij de start in 2024 willen inzetten zijn Hackshield, mijn cyberrijbewijs en Cyber Youth Team	
	In 2024 verkennen we mogelijkheden voor het bereiken van de doelstellingen	Aandacht gaat uit naar versterken coördinatie met handhaving				Gezien de signalen van verjonging verkennen we ook mogelijkheden			

Pijler	3. Doorbreken van criminele carrières						
Doelen	3.1 Opzetten Integrale Jeugd aanpak Maastricht (IJAM)			3.2. Gerichte en sluitende inzet op jonge aanwas en doorgroeiërs			
Interventie	16. Versterken bestaande structuur	17. Een sluitende structuur voor aanpak criminele jongeren(groepen)	18. Versterken van interventie aanbod ten behoeve van maatwerk aanpak gericht op begrenzen, zorg en kansen bieden ter voorkoming van recidive	19. Justitiële inzet	20. Huis van het recht	21. Sluitende inzet ex-gedetineerden	22. Versterken activiteiten Raad van de Kinderbescherming (RvdK)
Inspanning	We integreren we de bestaande netwerken/structuren om te komen tot één logische en sluitende opschaalstructuur: IJAM	We intensiveren vanuit IJAM de systeemgerichte en individuele aanpak van jonge aanwas en doorgroeiërs	We versterken de aanpak jonge aanwas en doorgroeiërs met nieuwe interventies vanuit preventie en gezag	We investeren we samen met justitiële partners in het versterken van preventie mét gezag	In 2019 is in Heerlen een pilot met wijkrechtspraak gestart: Huis van het recht. Deze pilot is afgerond in juli 2022 en inmiddels geëvalueerd	Het Zorg- en Veiligheidshuis voert regie op de nazorg voor ex-gedetineerden	De RvdK wil haar extra capaciteit inzetten voor meer zichtbaar zijn in de wijk en nadrukkelijker de verbinding leggen met de lokale partners
	We beschrijven de bestaande structuur (IJAM) en laten deze formeel vaststellen	De aanpak is systeemgericht, met oog voor meerdere leefgebieden en de levensloopaanpak	Belangrijke interventies zijn straatkracht (exit-programma jeugdreclassering) en ‘Columbus: ontdek jezelf’	De politie intensiveert haar inzet op gebiedsgericht werken (Leefbare Wijken Aanpak), op cyber en het versterken van de informatiepositie	De uitkomst na het evaluatierapport is dat het Huis van het Recht doorgaat in Heerlen en mogelijk uitgebreid wordt naar andere plaatsen in Limburg	We intensiveren de inzet op jongvolwassenen die na detentie terugkeren in de maatschappij	Daarnaast wil de RvdK ook inzetten op het versterken van de taak- en leerstraffen
	De uitvoering van de structuur positioneren we onder procesregie van het Zorg- en Veiligheidshuis Maastricht Heuvelland	Ook verstevigen en formaliseren we de effectieve aanpak van problematisch groepsgedrag volgens het 7-stappenmodel en het (model)convenant	Ook investeren we in aansluiting op effectieve interventies op school en werk, bijvoorbeeld met JIM en Jongeren Schuldenvrije Start	Het OM draagt met een integrale, informatie gestuurde en probleemgerichte (wijk)aanpak actief bij aan het voorkomen dat jongeren in aanraking komen, toetreden en doorgroeien in de criminaliteit	Vanuit PMG volgen we deze ontwikkeling met interesse en bekijken we samen met partners of en onder welke voorwaarden het wenselijk en haalbaar is om bij het Huis van het recht aan te sluiten	Vanuit PMG zetten wij in op een Re-Integratieofficier (RIO) voor de sluitende aanpak van zeer complexe individuen die een intensieve begeleiding nodig hebben	Concreet is de RvdK daarbij voornemens om o.a. in Maastricht te starten met een pilot modulaire werkstraf
		We investeren in de aanpak door het vergroten en verbeteren van het repertoire met passende en afgestemde interventies		Concrete aandacht voor het versterken van de justitiële wijkfunctie, de aanpak van criminele netwerken en criminele geldstromen			